

Vzdušné síly Slovenské republiky

W cs.wikipedia.org/wiki/Vzdušné_síly_Slovenské_republiky

Vzdušné síly OS SR

Slovenský stíhací
MiG-29AS
Fulcrum

Země	 Slovensko
Vznik	1. ledna 1993
Typ	letectvo a protivzdušná obrana
Velikost	115 letadel, 3200 vojáků (v roce 2014) ^[1]
Velitelé	generálmajor Ľubomír Svoboda ^[2]
Nadřazené jednotky	Ozbrojené síly Slovenské republiky
Účast	
Mise	SFOR , KFOR , EUFOR ^[3]
Insignie	
Znak	

Letouny	
Bitevní	<u>L-39ZAM Albatros</u>
Průzkumné	<u>Let L-410FG</u>
Stíhací	<u>MiG-29AS/UBS, F-16</u>
Cvičné	<u>L-39CM/ZAM Albatros</u>
Dopravní	<u>Let L-410</u>
Transportní	<u>C-27J</u>
Vrtulníky	
Transportní	<u>Mi-17M, Mi-17LPZS</u>
Víceúčelové	<u>UH-60M, Mi-24D</u>

Vzdušné síly Ozbrojených sil Slovenské republiky (slovensky *Vzdušné sily Ozbrojených síl Slovenskej republiky*) je oficiální název slovenského vojenského letectva, jehož úkolem je zajištění vzdušného prostoru Slovenska, obrana svrchovanosti země, důležitých politických a hospodářských center, regionů a vojsk před úderem vzdušného protivníka, jakož i přímá podpora boje pozemních sil. [4] Současným velitelem vzdušných sil je od 1. srpna 2017 generálmajor Ľubomír Svoboda. [2]

Historie

Vznik

V důsledku změněné geopoliticko-vojenské situace po roce 1989 se velení tehdejší federální československé armády snažilo posílit vzdušnou obranu Slovenska. 7. května 1991 byla na letišti Sliač dislokována 81. samostatná stíhací letka, která spolu se zabezpečovacím praporem plnila úkoly pohotovostního systému a položila základ současného slovenského letectva. Později byla reorganizovaná na 1. leteckou základnu a 1. stíhací letecký pluk. 30. listopadu 1991 bylo ve Zvolenu vytvořeno velitelství 1. divize protivzdušné obrany. Postupně mu byly podřízeny protiletadlové raketové útvary v Nitře, Rožňavě a Pezinku, jakož i různé zabezpečovací útvary. [5]

V říjnu 1992 byla federálním ministerstvem obrany ČSFR vyčleněna skupina, které velel generálmajor Ing. Ján Váňa. Cílem této skupiny bylo vytvořit organizační struktury budoucího letectva a protivzdušné obrany SR a zabezpečit bojeschopnost letectva a protivzdušné obrany SR po rozdělení Československa. Postupně se tato skupina rozrůstala a 1. listopadu 1992 vznikla Správa letectva a protivzdušné obrany pro Slovensko se sídlem v Trencíně, jejíž činnost skončila

31. prosince 1992. Ke dni 1. ledna 1993, spolu se vznikem Slovenské republiky, vzniká Letectvo a protivzdušná obrana Armády SR, jejímž velitelem byl jmenován generálmajor Ing. Štefan Gombík.

Rozdělením Československa a následným dělením majetku převzalo Slovensko a přesunulo na svoje území 167 letounů a 62 vrtulníků,^[6] spolu s příslušným materiálem a několika protiletadlovými komplety. Zároveň se organizovalo přeškolením několik desítek techniků a pilotů.

Vyřazené MiGy-21MF na základně Sliač, 2003

Letectvo a protivzdušná obrana Armády SR bylo dislokované na pěti leteckých základnách a mělo ve výzbroji 229^[7] letadel a vrtulníků různých typů; stíhačky (9× MiG-29A, 1× MiG-29UB, 13× MiG-21MA, 36× MiG-21MF, 8× MiG-21R, 11× MiG-21UM a 2× MiG-21US), stíhací bombardéry (18× Su-22M4 a 3× Su-22UM-3K), bojové (12× Su-25K a 1× Su-25UBK), cvičné proudové (16× L-29, 8× L-39C, 2× L-39MS, 2× L-39V a 9× L-39ZA), vrtulníky (17× Mi-2, 1× Mi-8PPA, 2× Mi-8PS, 6× Mi-8T, 15× Mi-17, 2× Mi-17Z-2, 8× Mi-24D, 1× Mi-24DU, 10× Mi-24V), dopravní (2× L-410MA, 2× L-410FG, 1× L-410UVP, 1× L-410UVP-E, 3× L-410UVP-T, 1× An-12BP, 2× An-24V, 2× An-26 a 1× Tu-154B-2) a bezpilotní prostředky VR-3 Rejs.^[6] V rámci první deblokace ruského dluhu, od prosince 1993 do ledna 1994, bylo na Slovensko dodáno pět stíhacích MiGů-29A (reg. č. 0619, 0820, 0921, 2022, 2123) a 1 cvičný MiG-29UB (reg. č. 1303). V roce 1994 byl v souladu s Koncepcí výstavby Armády SR do roku 2000 vytvořen Generální štáb Armády SR a v jeho rámci Štáb letectva a protivzdušné obrany. Ve stejnem roce byla zrušena 1. divize protivzdušné obrany Armády SR a na jejím základeu 1. listopadu 1994 Vznikl 3. sbor letectva a protivzdušné obrany (3. sbor LaPVO).^[5]

Po vstupu Slovenska do NATO bylo nutné modernizovat letadla vzdušných sil, respektive dosáhnout kompatibility s technikou NATO. V letech 2005 a 2006 byla v leteckých opravovnách Trenčín provedena modernizace stíhaček MiG-29 ve spolupráci s výrobcem letounů a několika západními společnostmi. Stroje byly vybaveny moderními komunikačními prostředky a systémy kompatibilními s technikou NATO, například avionika byla upravena na anglosaský nemetrický systém. Dvanáct modernizovaných strojů (10 jednomístných verze AS a 2 dvojmístné UBS), které navíc prošly změnou kamufláže, byly formálně odevzdány armádě 29. února 2008 na letišti Sliač.

MiG-29AS (reg. č. 0619) v digitální kamufláži po modernizaci

19. ledna 2006 ztratilo slovenské letectvo Antonov An-24 při letecké katastrofě, kdy při nárazu letadla zahynulo 41 vojáků a jeden civilní zaměstnanec ministerstva obrany, jeden voják přežil. Letadlo přivázelo zpět slovenské příslušníky sil KFOR z půlroční služby v Kosovu. V září 2011 byly vyřazeny všechny zbývající vrtulníky Mil Mi-24.^[8] 20. prosince 2012 došlo k incidentu^[9], kdy se slovenský MiG-29AS (reg. č. 0921) nebezpečně přiblížil k civilnímu soukromému letadlu Beechcraft B200 Super King Air, na kterém se spustil protisrážkový systém.^[10]

28. července 2015 došlo během cvičení přistávání v terénu následkem povětrnostních podmínek ke zřícení vrtulníku Mi-17M (reg. Č. 0812) u osady Hradisko (na území obce Terňa). Krátce po havárii podlehl svým zraněním druhý pilot pilot kpt. Ing. Richard Sépi. Kapitán vrtulníku kpt. Ing. Peter Pavlinský a palubní technik pprap. Tibor Šoltés utrpěli těžká zranění.^[11]

Vzhledem k záměru komplexního zabezpečení nedotknutelnosti vzdušného prostoru Slovenska a vzdušného prostoru Česka prostřednictvím vzájemné spolupráce vyslovila slovenská vláda souhlas s vysláním příslušníků Ozbrojených sil Slovenské republiky na území Česka a s přítomností příslušníků Armády České republiky na území Slovenska za účelem spolupráce při vzájemné ochraně vzdušného prostoru na základě smlouvy mezi Českou a Slovenskou republikou o spolupráci při vzájemné ochraně vzdušného prostoru, která byla podepsána v Bruselu dne 15. února 2017.^[12]

27. března 2017 došlo na letecké základně Sliač k závažné letecké nehodě, při které havarovalo soukromé letadlo L-29 Delfín (OM-JLP, rok výroby 1965, výrobní číslo 591683, vlastník Ing. Ľudovít Franci, PhD.)^[13], přičemž klouzalo 755 metrů po vzletové a přistávací dráze (VPD). Následně byla VPD zablokována, což znemožnilo případný start pohotovostních letadel MiG-29, a tak byla celkově 1 hodinu a 42 minut narušena nepřetržitá ochrana nedotknutelnosti slovenského vzdušného prostoru v rámci integrovaného systému NATINAMDS.^[14] Soukromé lety letadel L-29 (OM-SLK, rok výroby 1972, provozovatel Slovenské křídla s.r.o.) z letecké základny Sliač stále pokračují, což potenciálně ohrožuje bezpečnost a provozuschopnost letiště Sliač. Je zvláštní, že uvedená skutečnost je tolerována ze strany kompetentních lidí z Ministerstva obrany.^[15]

9. září 2022 došlo po zhruba 30 letech ve službě k ukončení provozu stíhacích letadel MiG-29. Provoz stíhaček provázely problémy z technického, mezinárodně-politického i bezpečnostního hlediska, ale i z hlediska dostupnosti pilotů. Piloti nalétali na letadlech MiG-29 celkem 20 246 letových hodin a bylo vycvičeno 52 pilotů. Dne 27. srpna byla během Mezinárodních leteckých dnů SIAF 2022 na letecké základně Malacky podepsána dohoda o ochraně vzdušného prostoru s Českem a Polskem na období do dodání a zprovoznění nových stíhaček F-16 pro

slovenské letectvo. Dohodu podepsali slovenský ministr obrany Jaroslav Naď, česká šéfka resortu Jana Černochová a polský ministr Mariusz Blaszczak. Na leteckých dnech SIAF 2022 se 27. a 28. srpna uskutečnila i rozloučení letadel MiG-29 s veřejností.

Modernizace

Stíhací letouny

Koncem srpna 2022 došlo k ukončení provozu stíhacích letounů MiG-29^[16] a dočasnému převzetí ochrany vzdušného prostoru SR ze strany letectev České republiky a Polska až do doby dodání stíhacích letounů F-16 Block 70/72^[17]. Podle upraveného harmonogramu by první čtveřice měla být dodána v polovině roku 2024^[18]. Celkem by jich mělo být 14. Od roku 2020 probíhá výcvik pilotů v USA.

Struktura

Velení

Velitelství Vzdušných sil OS SR v čele s generálmajorem Lubomírem Svobodou sídlí ve Zvolenu. Předchozím velitelem byl od 25. května 2012 generálmajor Miroslav Korba,^{[19][20]} který převzal funkci po genmjr. Martinu Babiakovi (od 1. června 2010 do května 2012).^{[21][22]}

Jednotky a výzbroj

Hlavní útvary Vzdušných sil OS SR a jejich výzbroj:^[2]

Jednotka	Výzbroj
<u>Taktické křídlo generálmajora Otto Smika, Sliac</u>	
1. taktická letka	od 1.9.2022 bez letadel
2. taktická letka	2 <u>L-39ZAM</u> , 5 L-39CM
<u>Vrtulníkové křídlo generálplukovníka Jána Ambrúše, Prešov</u>	
Vrtulníková letka	4 <u>UH-60M</u> , 4 <u>Mi-17M</u>
Letka <u>LPZS</u> a výcviku	1 <u>Mi-17LPZS</u>
<u>Dopravní křídlo generála Milana Rastislava Štefánika, Kuchyňa</u>	
Dopravní letka	2 <u>C-27J</u> , 5 <u>L-410UVP</u> , 1 L-410FG
<u>Protiletadlová raketová brigáda obránců Tobruku, Nitra</u>	

1. protiletadlová raketová skupina	12 odpalovacích zařízení <u>PLRK S-300PMU</u>
2. protiletadlová raketová skupina	20 odpalovacích zařízení <u>PLRK 2K12 Kub</u>
Protiletadlový raketový oddíl IGLA	72 odpalovacích zařízení <u>PLRK 9K38 Iglá</u>

Křídlo velení, řízení a průzkumu, Zvolen

Letecký park

Letadlo	Fotografie	Země původu	Typ	Verze	Ve službě ^[2]	Poznámky
<u>Stíhací letouny.</u>						
<u>General Dynamics F-16 Fighting Falcon</u>		 <u>USA</u>	stíhací	F-16	0+14	Dodání v polovině 2024
<u>Bojové letouny.</u>						
<u>Aero L-39 Albatros</u>		 <u>Ceskoslovensko</u>	cvičný cvičný/bitevní	L-39CM L-39ZAM	2 7	Technickou zálohu tvoří 1 L-39CM a 1 L-39ZAM.
<u>Průzkumné letouny.</u>						
<u>Let L-410FG Turbolet</u>		 <u>Ceskoslovensko</u>	fotogrammetrický	L-410FG	1	
<u>Dopravní a transportní letouny</u>						
<u>Alenia C-27J Spartan</u>		 <u>Itálie</u>	transportní	C-27J	2	
<u>Let L-410UVP Turbolet</u>		 <u>Ceskoslovensko</u> <u>Česko</u>	dopravní/transportní	L-410UVP-E14 L-410UVP-E20	1 4	Letoun L-410UVP-E9 byl odstaven z provozu.
<u>Vrtulníky.</u>						

<u>Mil Mi-17</u>		 <u>SSSR</u>	transportní záchranný	Mi-17M 11 Mi-17LPZS 2	Další 2 vrtulníky Mi-17M a 3 Mi-17LPZS jsou mimo provoz.
<u>Sikorsky UH-60 Black Hawk</u>		 <u>USA</u>	víceúčelový	UH-60M 11	Slovensko koupilo další dva vrtulníky UH-60m black hawk pro 5.ŠPU a ostatních 9 modernizovaly. ^[23]

Vyřazená letadla

Letadlo	Foto	Země původu	Typ	Verze	Počet získaných kusů	Období služby
<u>Stíhací letadla</u>						
<u>Mikojan-Gurevič MiG-29</u>		 <u>Rusko</u>	stíhací cvičný/stíhací	MiG-29AS MiG-29UBS MiG-29A	8 2 2	1993-2022
<u>MiG-21</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	stíhací letadlo průzkumné letadlo cvičné/stíhací letadlo	MiG-21MA MiG-21MF MiG-21R MiG-21UM MiG-21US	13 36 8 11 2	1993 – 2003
<u>Bojová letadla</u>						
<u>Suchoj Su-22</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	stíhací bombardér cvičné/bojové letadlo	Su-22M4 Su-22UM-3K	18 3	1993 – 2002

<u>Suchoj Su-25</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	letadlo přímé podpory pozemních vojsk cvičné/bojové letadlo	Su-25K Su-25UBK	12 1	1993 – 2002
---------------------	---	--	--	------------------------	-------------	-------------

Dopravní/transportní letadla

<u>Antonov An-12</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	taktické transportní letadlo	An-12BP	1	1993 – 1999
----------------------	---	--	------------------------------	---------	---	-------------

<u>Antonov An-24</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	taktické transportní letadlo	An-24V	2	1993 – 2006
----------------------	---	--	------------------------------	--------	---	-------------

<u>Antonov An-26</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	taktické transportní letadlo	An-26B-100	2	1993 – 2016
----------------------	---	--	------------------------------	------------	---	-------------

<u>Jakovlev Jak-40</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	dopravní letadlo (pro cestující)	Jak-40	1	1993 – 1999
------------------------	--	---	----------------------------------	--------	---	-------------

<u>Tupolev Tu-154</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	dopravní letadlo (VIP)	Tu-154B-2	1	1993 – 1995
-----------------------	---	--	------------------------	-----------	---	-------------

Cvičná letadla

<u>Aero L-29 Delfín</u>		 <u>Ceskoslovensko</u>	cvičné proudové letadlo	L-29	16	1993 – 2003
-------------------------	---	---	-------------------------	------	----	-------------

Vrtulníky

<u>Mil Mi-2</u>		 <u>Sovětský svaz</u> <u>Polsko</u>	lehký cvičný vrtulník	Mi-2	17	1993 – 2013
-----------------	---	---	-----------------------	------	----	-------------

<u>Mil Mi-8</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	vrtulník pro radioelektronický boj transportní vrtulník	Mi-8PPA Mi-8PS Mi-8T	1 2 6	1993 – 2011
-----------------	---	--	--	------------------------------------	---------------------	-------------

<u>Mil Mi-24</u>		 <u>Sovětský svaz</u>	bojový/dopravní vrtulník	Mi-24D	8	1993 – 2011
			cvičný/bojový/dopravní vrtulník	Mi-24V	10	
				Mi-24DU	1	

Název	Fotografie	Země původu	Typ	Verze	Počet	Poznámky
Protiletadlové systémy						
<u>S-300PMU</u>		 <u>SSSR</u>	PLRK dlouhého dosahu	SA-10B	12	Dodané v roce 1987. Maximální vzdálenost ničení cíle je do 75 km, maximální výška ničení cíle do 27 km. Baterie má 48 raket typu 5V55KD. ^{[24][25]}
<u>2K12 Kub 2M</u>		 <u>SSSR</u>	PLRK středního dosahu	SA-6	20	Dodané v roce 1980. Maximální vzdálenost ničení cíle je do 24 km, maximální výška ničení cíle do 7 km. Jedna baterie má 12 raket typu 2K12M3. ^[26]
<u>9K38 Iгла</u>		 <u>SSSR</u>	PLRK krátkého dosahu	SA-18	72	Přenosný protiletadlový raketový komplet (MANPADS).

Odkazy

Reference

V tomto článku byl použit překlad textu z článku *Vzdušné síly Slovenskej republiky* na slovenské Wikipedii.

- ↑ LANG, Pavel. *Střežíme vzdušný prostor Slovenska. ATM+ Informační příloha MO ČR a AČR. Roč. 46, čís. 2/2014, s. 81–83. ISSN 1802-4823.*
- ↑
- ↑ *http://www.mosr.sk. www.mosr.sk [online]. [cit. 2010-10-24]. Dostupné v archivu pořízeném dne 2008-04-30.*
- ↑ *Skočit nahoru k: ^a ^b Fórum portálu CS PVO 1950-1992 [online]. forum.presscont.eu [cit. 2017-10-23]. Dostupné v archivu pořízeném dne 2017-10-23.*
- ↑ brožúra II. Slovenský medzinárodný letecký deň SIAD 1994, str. 8
- ↑ TIMKOVÁ, Ingrid. *Vrtulníky Mi-24 vzlietli v Prešove naposledy.* *sme.sk. Bratislava: Petit Press, 2011-09-21. Dostupné online [cit. 2017-10-23]. ISSN 1335-4418.*
- ↑ *telecom.gov.sk [cit. 2017-10-23]. Dostupné v archivu pořízeném dne 2017-09-07.*

8. ↑ *Vojenská stíhačka ohrozila civilné lietadlo [online]. Pravda.sk, 13.02.2013 [cit. 2013-02-15]. Dostupné online.*
9. ↑ *Prehľad nehôd Slovenského vojenského letectva a lietadiel Leteckého útvaru Ministerstva vnútra SR. [online]. forum.valka.cz [cit. 2017-09-01]. Dostupné online.*
10. ↑ *vlastnymat.docx [online]. rokovania.sk [cit. 2017-10-23]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2017-08-11.*
11. ↑ *letectvo.nsat.sk [cit. 2018-07-06]. Dostupné online.*
12. ↑ *telecom.gov.sk [cit. 2017-10-23]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2017-10-12.*
13. ↑ *L-29 Delfín / OM-JLP pristál na brucho na Sliachi [online]. gonzoaviation.com [cit. 2018-04-09]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2018-07-06.*
14. ↑ *České a polské stíhačky začnou chránit slovenské nebe. Staré migy končí. natoaktual.cz [online]. 2022-08-28 [cit. 2022-09-17]. Dostupné online.*
15. ↑ *Vláda schválila nákup F-16 [online]. leteckymagazin.sk [cit. 2018-07-12]. Dostupné online.*
16. ↑ *A.S, SITA Slovenská tlačová agentúra. Prvé stíhačky F16 dorazia na Slovensko v polovici roka 2024, Majer absolvoval prvé rokovania v Pentagone. Webnoviny.sk [online]. 2022-09-15 [cit. 2022-09-17]. Dostupné online. (slovensky)*
17. ↑ *Veliteľ vzdušných síl OS SR [online]. Zvolen: Vzdušné sily Slovenskej republiky [cit. 2012-10-17]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2014-02-02.*
18. ↑ *Archivovaná kopie. www.parlamentnykurier.sk [online]. [cit. 2015-11-12]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2014-02-02.*
19. ↑ *Vzdušné sily ozbrojených síl SR [online]. Bratislava: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, rev. 20.07.2010 [cit. 2011-04-21]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2011-07-10.*
20. ↑ *Podriadené útvary [online]. Zvolen: Veliteľstvo vzdušných síl OS SR [cit. 2012-05-04]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2012-06-08. (slovenština)*
21. ↑ *SITA. Kúpime deväť vrtuľníkov Black Hawk. Cena je vynikajúca, hovorí Glváč [online]. Petit Press, 29.04.2015 [cit. 2015-08-19]. Dostupné online.*
22. ↑ *Archivovaná kopie. www.plrb.mil.sk [online]. [cit. 2015-11-12]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2013-11-04.*
23. ↑ *Archivovaná kopie. www.vvzs.mil.sk [online]. [cit. 2015-11-12]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2016-01-25.*
24. ↑ *Archivovaná kopie. www.vvzs.mil.sk [online]. [cit. 2015-11-12]. Dostupné v archívu pořízeném dne 2014-12-24.*

- [Obrázky, zvuky či videa k tématu Vzdušné síly Slovenskej republiky na Wikimedia Commons](#)

- [Oficiální stránka Vzdušných sil SR](#)

Autoritní data

NKC: [mzk20201080790](#)

Portály: [Letectví](#) | [Slovensko](#)